

Overwegingen bij het voederen van leghennen in niet-kooi huisvestingssystemen

Probleem

Voldoende en voedzame voeding is noodzakelijk voor een goede prestatie van de leghennen. In niet-kooi huisvestingssystemen kan het voor sommige hennen moeilijk zijn om zonder concurrentie bij de voederplaats en het voer te komen. Een onevenwichtige voeding verhoogt het risico op productieziekten en verenpikken.

Oplossing

In niet-kooi huisvestingssystemen moet het voeder gemakkelijk toegankelijk zijn voor alle hennen in de toom. Besteed, naast een voldoende hoeveelheid voeder, aandacht aan een evenwichtige nutritionele samenstelling.

Voordelen

Een adequate en evenwichtige voeding bevordert de legprestaties en de gezondheid van de hennen. Leghennen die een aangepaste voeding krijgen, lopen ook minder risico op verenpikken en kannibalisme.

Praktische aanbevelingen

Onvoldoende ruimte aan de voederplaatsen en een ongeschikte voederfrequentie kunnen leiden tot frustratie, agressie en ongelijke lichaamsgewichten binnen de toom. Zorg voor ten minste 10 cm voederruimte per hen aan de voederplaatsen, zoals vereist door de EU-wetgeving. Dit zorgt ervoor dat de hennen kunnen eten met minimale concurrentie. Het is aanbevolen om de hennen 6-7 keer per dag te voeren. De laatste voederbeurt moet plaatsvinden ½-2 uur voordat het licht in de stal uitgaat, zodat de hennen over alle voedingsstoffen beschikken die nodig zijn voor de eiproductie. De voedertijden mogen niet overlappen met de tijd waarin de hennen hun eieren leggen, anders worden de leghennen weggeleid van de legnesten.

Het is aanbevolen de voedertijden in blokken te groeperen, waarbij twee voedertijden elkaar kort opvolgen. Leghennen die de eerste keer niet hebben kunnen eten, krijgen de tweede keer wel toegang tot de voederplaats, aangezien hennen die de eerste keer wel hebben gegeten, minder gretig zijn. Indien losse voertonnen worden gebruikt, dienen deze twee maal per dag te worden gekeerd om de aggregatie van voeder te vermijden. Plaats de tonnen niet te dicht bij elkaar zodat de leghennen er volledig rondom kunnen. Indien men wil overschakelen naar een andere voedermanagement baseert men zich best op het lichaamsgewicht, voederopname, eiproductie en eigewicht in plaats van af te gaan op de leeftijd van de hennen.

TOEPASBAARHEID

Thema

Veehouderij

Sleutelwoorden

Leghennen, huisvesting, voederapparatuur en voeder

Context

Transitie naar en toepassen van kooivrije huisvestingssystemen voor leghennen

Beste in

Alle niet-kooi huisvestingssystemen voor leghennen: scharrel, vrije uitloop en biologische productie

Doelgroep

Leghennenhouders en adviseurs

Om het risico op verenpikken te reduceren, wordt best voeder in meelvorm in plaats van korrels gevoederd. Voorzie voldoende en een goede eiwitkwaliteit in het voeder om het risico op verenpikken verder te reduceren. Voor specifiek advies over de voedersamenstelling, neem contact op met uw voederleverancier.

Toepasbaarheid op het bedrijf

Systeem benadering

- Voorzie minstens 10 cm ruimte per hen aan de voederplaatsen.
- Voeder de hennen 6-7 keren per dag, afhankelijk van het gedrag van de hennen (alle hennen moeten kunnen eten met een minimum aan competitie); groepeer voedertijden in blokken.
- Voorzie voeder in meelvorm met voldoende en een goede eiwitkwaliteit om het risico op verenpikken te reduceren.
- Voor specifiek voederadvies, raadpleeg uw voederleverancier.

Figuur 1: Leghen aan de voederplaats (Bron: WUR)

Evaluatie

- Beoordeel het gedrag van de hennen tijdens de voedertijd: als hennen rond de voederplaatsen staan te dringen wordt er niet vaak genoeg gevoederd.
- Volg het lichaamsgewicht en productieprestaties van de hennen op en vergelijk deze met de standaarden van het bedrijf waar de hennen vandaan komen.

Verdere informatie

Web links

Council Directive 1999/74/EC; minimum feeding space: article 4.1 b) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A31999L0074>

Over deze praktische samenvatting en Best Practice Hens

Uitgevers:

Utrecht University (UU)
Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht
<https://www.uu.nl>

Auteurs: Prof. T. Bas Rodenburg & Dr Mona F. Giersberg
Editors: Mariana Y.R. Couto, Ángela Morell Pérez, Mona F. Giersberg & Bas Rodenburg

Project coördinator: Prof. T. Bas Rodenburg, Utrecht University (UU), Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, t.b.rodenburg@uu.nl

Best Practice Hens: Om eiproductie in niet-kooi systemen te ondersteunen en om het dierenwelzijn te verbeteren zal een consortium van 7 Europese partners enkele 'Beste Praktijken' opstellen omtrent eiproductie in niet-kooi systemen. Dit gebeurt in het kader van een pilotproject, gefinancierd door de Europese Commissie DG Santé. Deze 'Beste Praktijken' zullen praktische informatie aanbieden aan leghennenhouders om hen te stimuleren in de overgang van kooisystemen naar niet-kooisystemen.
Project website: www.bestpracticehens.eu/
Sociale media: Facebook en LinkedIn (@bestpracticehens) & Twitter (@BestHens) © 2022